

УДК: 159.9:378.12(477)

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-68-3-167-173>

Гурський Віктор Євгенович,
кандидат психологічних наук
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0516-0332>

ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Статтю присвячено визначенню професійної психологічної підготовки майбутніх поліцейських у закладах вищої освіти України зі специфічними умовами навчання. Доведено, що важливим напрямом підвищення ефективності функціонування правоохоронного органу є забезпечення професійної психологічної підготовки поліцейських до умов професійної діяльності. З'ясовано, що ефективний поліцейський має не лише володіти спеціальними професійними знаннями й уміннями, а й бути психологічно готовим до дій в особливих та екстремальних умовах; комунікації з різними категоріями громадян; застосування фізичної сили й спецзасобів; швидкого реагування на події в умовах дефіциту часу; ризику; впливу багатьох стресових чинників. Зазначено усі нормативно-правові акти, які сприяють вирішенню завдань професійної психологічної підготовки поліцейських.

Ключові слова: професійна психологічна підготовка; професійно-психологічна готовність; психологічна компетентність поліцейського; навчання майбутніх поліцейських.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що питання підготовки фахівців для правоохоронних органів є пріоритетним у сучасних умовах, особливо це пов'язано із прийняттям нової редакції Закону України «Про вищу освіту», який велике значення надає компетентності особи, котра здобуває вищу освіту. Відповідно, особа може бути компетентною у своїй сфері, але неготовою на високому кваліфікованому рівні виконувати професійні обов'язки. Тому готовність, безумовно, пов'язана з компетентністю та взаємообумовлює її [2, с. 191]. Одне із провідних місць у системі формування та розвитку компетентного фахівця правоохоронних органів посідає психологічна компетентність. Складовими, що детермінують психологічну компетентність поліцейського, є взаємозалежні та взаємообумовлені професійно важливі чинники: знання, уміння, навички, звички, якості, здібності, мотивація, професійно-психологічна готовність та досвід. Тому, здійснюючи підготовку фахівців для правоохоронних органів, необхідно чітко розуміти, що саме необхідно формувати та розвивати в осіб, що навчаються. Психологічна компетентність є дуже важливою в системі різновидів компетентностей, оскільки саме вона забезпечує соціально адекватні, професійно важливі форми та стратегії поведінки поліцейських [3, с. 124–125].

Мета цієї роботи полягає в узагальненні наявного стану наукової розробки та законодавчої регламентації проблем професійної психологічної підготовки майбутніх поліцейських у закладах вищої освіти України зі специфічними умовами навчання.

Аналізу цього явища присвячені роботи таких учених України, як В. І. Барко, В. В. Барко, О. О. Євдокімова, В. П. Остапович, В. В. Сокурєнко, І. В. Топоркова, О. М. Цільмак та ін.

Виклад основного матеріалу. Стратегією розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ України на період до 2020 року одним із пріоритетів діяльності органів системи МВС визначено розвиток кадрового потенціалу, який має бути досягнутий за рахунок оптимізації відомчої системи освіти й удосконалення процедури підготовки кадрів, що відповідатиме запитам суспільства щодо професіоналізму працівників Національної поліції. Ухвалення такого рішення було зумовлено «вимиванням» професійного ядра й некомплектом персоналу органів системи МВС, відсутністю ефективної та сучасної системи підготовки, відбору (добору) та управління персоналом, прозорих механізмів кар'єрного зростання; необхідністю впровадження сервіс-орієнтованого підходу в діяльності органів Національної поліції. Таким чином, сучасний етап реформування МВС України вимагає вироблення єдиної політики в галузі відомчої освіти, оптимізації системи наявних навчальних закладів, забезпечення дотримання принципів безперервності освіти та якісного поєднання теорії з практикою, створення при цьому ефективного та професійного кадрового ядра [4, с. 44].

Слід зазначити, що нестабільність соціально-економічних відносин, переоцінка цінностей у різних сферах суспільного життя знаходять своє відображення і в діяльності поліцейського. Професія «поліцейський» є однією з найскладніших професій сучасного суспільства, тому що вимагає від її суб'єкта здатності з високою ефективністю вирішувати професійні завдання, що пов'язані з ризиком для життя, за браком часу максимально реагувати на ту чи іншу ситуацію з високим рівнем відповідальності за свої дії. Діяльність працівників поліції безпосередньо спрямована на захист особи, її прав і свобод, охорону громадського порядку й громадської безпеки, на протидію злочинності. Поряд із цим сучасне суспільство вимагає від працівника поліції високого культурного рівня, освіченості, здатності до самоосвіти та самовдосконалення, уміння застосовувати свої знання в різних сферах правоохоронної діяльності, що об'єктивно потребує переосмислення наявної системи підготовки кадрів для поліції [5].

Отже, головним завданням закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання є підготовка нових висококваліфікованих кадрів. Це означає забезпечення органів Національної поліції новими висококваліфікованими, здатними вирішувати поставлені завдання працівниками з необхідним рівнем підготовки, кваліфікації, професійних та особистих якостей.

Слід погодитися з думкою В. В. Сокурєнка про те, що традиційні підходи до підготовки працівників правоохоронних органів неповністю забезпечують необхідну якість і професійну компетентність кваліфікованих кадрів поліції. А тому правильним є висновок про наявність об'єктивної суперечності між зростаючими вимогами сучасного суспільства до діяльності поліції та традиційною системою підготовки поліцейських [6].

Отже, одним із провідних напрямків удосконалення діяльності органів внутрішніх справ є психологічна підготовка співробітників. Мета такої підготовки — формування в них готовності діяти професійно, грамотно, чітко, з високою працездатністю в будь-яких складних умовах службової діяльності. Оперативно-службова діяльність висуває особливі вимоги до особистісних якостей співробітників, передусім до професійно вагомих. Особливості цієї діяльності вимагають розвитку емоційно-вольової стійкості у співробітників, формування в них психологічної надійності під час впливу стресових факторів [7, с. 122].

Головними нормативно-правовими актами, які регламентують проведення навчання майбутніх поліцейських є Закони України «Про Національну поліцію», «Про вищу освіту», Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національну поліцію» від 28 жовтня 2015 р. № 877, Наказ МВС України «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» від 26 січня 2016 року № 50, Наказ МВС України «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» від 06 лютого 2019 р. № 88.

В. І. Барко, В. В. Барко, В. П. Остапович проаналізували згадані вище нормативно-правові акти та з'ясували, як всі ці документи сприяють вирішенню завдань професійної психологічної підготовки поліцейських [1, с. 177].

Як зазначається у ст. 72 Закону України «Про Національну поліцію», професійне навчання поліцейських складається з:

- первинної професійної підготовки;
- підготовки у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання;
- післядипломної освіти;
- службової підготовки — системи заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням оперативної обстановки, специфіки та профілю його оперативно-службової діяльності.

Стаття 73 Закону України «Про Національну поліцію» визначає, що первинну професійну підготовку проходять поліцейські, яких вперше прийнято на службу в поліції з метою набуття спеціальних навичок, необхідних для виконання повноважень поліції, зобов'язані пройти первинну професійну підготовку за відповідними навчальними програмами (планами), затвердженими Міністерством внутрішніх справ України. А стаття 74 Закону України «Про Національну поліцію» доводить, що до закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, можуть бути зараховані громадяни України, яким станом на 31 грудня року вступу виповниться 17 років.

Отже, згідно з п. 51 ст. 3 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національну поліцію» від 28 жовтня 2015 р. № 877, одним з основних завдань Національної поліції є організація системи психологічного забезпечення поліцейських та працівників Національної поліції і гарантування її функціонування [8], а в самому Законі такої норми не передбачено.

Однак нещодавно було видано Наказ Міністерства внутрішніх справ «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських» від 06 лютого 2019 року № 88 [9].

Слід наголосити, що цей Порядок визначає завдання, засади організації, принципи, напрями, функції системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, повноваження психологів, а також принципи та механізм організації роботи з особами, які потребують психологічної підтримки та допомоги. Система психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, — це комплекс організаційних, методичних, просвітницьких, психопрофілактичних, практичних, психологічних заходів, спрямованих на запобігання впливу ризиконебезпечних чинників професійної діяльності, збереження фізичного та психічного здоров'я, підвищення психологічної стійкості, надійності та готовності. Заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, проводять заходи із психологічного супроводження освітнього процесу з метою набуття курсантами (слухачами) необхідних професійно-психологічних якостей [9].

Отже, із цього приводу слушно зазначає О. М. Цільмак, а саме стосовно необхідності поєднувати теоретичне та практичне навчання для формування та розвитку в курсанта професійно-психологічної готовності до правоохоронної діяльності. На сучасному етапі необхідно здійснювати комплексну інтегральну підготовку курсантів, при цьому раціонально використовувати міждисциплінарні зв'язки, поєднуючи їх на конкретних навчальних заняттях для формування в них найбільш якісного рівня професійно-психологічної готовності до правоохоронної діяльності [10, с. 334].

У Наказі МВС України «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» від 26 січня 2016 року № 50 визначені види службової підготовки. Згідно з п. 6, до них належать: функціональна підготовка; загальнопрофільна підготовка; тактична підготовка; вогнева підготовка; фізична підготовка. Усі види службової підготовки є пов'язаними між собою. Однак слід зауважити, що, згідно з п. 2 Розділу VIII, заняття з вогневої підготовки організуються та проводяться в навчальних групах за місцем служби, на навчальних зборах з обов'язковим урахуванням рівня підготовленості й психологічних якостей поліцейських. Згідно з п. 6 Розділу I, тактична підготовка є комплексом заходів, спрямованих на набуття і вдосконалення поліцейським навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій із подальшим прийняттям правомірних рішень і психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику [11].

Отже, вважають В. І. Барко, В. В. Барко, В. П. Остапович, з метою докорінного поліпшення якості психологічної підготовки й психологічної роботи у ЗВО зі специфічними умовами навчання в підрозділах Національної поліції доцільно доповнити перелік видів службової підготовки, зафіксованих у «Положенні про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» від 26 січня 2016 року № 50, таким видом, як професійна психологічна підготовка поліцейських. Досвід діяльності поліції в зарубіжних країнах свідчить, про те, що остання (професійна психологічна підготовка поліцейських) є комплексом організаційних і психологічних заходів, спрямованих на формування і розвиток у поліцейських професійно важливих якостей [1, с. 179].

Процес формування (самоформування) психологічної готовності працівників поліції до службової діяльності є складним і багатоаспектним. Його складність обумовлена перебуванням особистості громадянина, що прийшов на службу в органи внутрішніх справ, в особистість фахівця, професіонала правоохоронної системи. Багатоаспектність окресленого процесу обумовлена необхідністю розвитку у співробітників психологічної стійкості, багатьох професійно значущих особистісних якостей, рис характеру, а також системи знань, умінь і навичок відповідно до вимог професійної діяльності [12].

Як зазначає О. О. Євдокімова, особливої уваги потребує психологічна стійкість працівників поліції як своєрідний фундамент професійної готовності до виконання дій в екстремальних умовах службової діяльності. Під психологічною стійкістю розуміється цілісна характеристика особистості, що забезпечує її стійкість до фрустраційного й стресогенного впливу важких ситуацій [13]. Правоохоронці, як ніхто інший, часто потрапляють у складні й часом небезпечні психологічні ситуації в повсякденній службовій діяльності, які завдають стресогенного впливу на психіку працівника. Тому психологічна підготовка працівників поліції в навчальному закладі має бути спрямована на формування стійкості до:

- негативних чинників службової діяльності: напруженості, відповідальності, ризику, безпеки, дефіциту часу, невизначеності, несподіванок тощо;
- чинників, що травмують психіку, а отже, значно впливають на неї: виду крові, трупів, тілесних ушкоджень та ін.;
- ситуацій протистояння: уміння вести психологічну боротьбу з особами, що протидіють попередженню, розкриттю та розслідуванню злочинів; протистояти психологічному тиску, маніпулюванню з боку як законослухняних громадян, так і правопорушників; не піддаватися на провокації і под.;
- конфліктних ситуацій у службовій діяльності: уміння проаналізувати внутрішні причини конфлікту, розібратися в закономірностях їхнього виникнення, протікання і знайти способи вирішення конфліктних ситуацій; уміння володіти собою в психологічно напружених, конфліктних, провокаційних ситуаціях [14, с. 64–65].

Науковці у своїх дослідженнях акцентують увагу на тому, що основою у структурі психологічної готовності поліцейського до роботи із злочинцями є мотиваційний, емоційно-вольовий, пізнавальний і регуляторний компоненти. Опорними серед них є такі: професійна й правова переконаність, цивільно-правова активність, обов'язковість і відповідаль-

ність, стійкість, витривалість психіки, емоційно-вольова стійкість до впливу негативних психогенних факторів служби, здатність до активних, рішучих дій (сильна воля), висока дисциплінованість, впевненість у собі, товаришах і командирах, непримиренність до такого явища, як злочинність [7, с. 122].

Під час проходження початкового професійного навчання на заняттях із професійно-психологічної підготовки для формування психологічної готовності поліцейських можуть використовуватися:

- психодіагностика (спостереження, бесіда, тестування);
- тренінги з розвитку професійної пам'яті, уваги й спостережливості;
- психофізичні тренінги з подолання перешкод (перешкоди, лабіринти тощо);
- ідеомоторні тренування;
- тренінги з використанням елементів несподіванки, дефіциту часу, шумових і вогневих ефектів (морально-психологічна смуга);
- тренінги із засвоєння ситуацій, пов'язаних зі сприйняттям страждань, крові, поранень, травм, убитих;
- навчання основ аутогенного тренування;
- тренінги самонавіювання, самопереконавання, настрою;
- СОПТ (ситуативно-образне психорегуляційне тренування, уявне перерахування співробітником індивідуально-ціннісних якостей і ситуацій, у яких йому щось вдалося) тощо.

Доцільність практичних занять, тренінгів із психологічної підготовки виправдана існуванням відомої закономірності: людина, яка неодноразово потрапляла у важкі умови й впоралася з ними, має більше шансів гідно впоратись із черговою екстремальною ситуацією, ніж та людина, яка ніколи в подібні ситуації не потрапляла [14, с. 65].

Висновок. Таким чином, можна зробити висновок, що професійна психологічна підготовка кадрів до Національної поліції України в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання — це не просто модний додаток, а обов'язкова складова професійної майстерності майбутнього правоохоронця, тому що ця професійна діяльність складна й багатогранна. Тож під час навчання особа повинна оволодіти розвинутими професійно значущими якостями особистості, не закладеними природою, а ці якості людина формує та розвиває самостійно протягом тривалого часу, бо саме це є необхідною умовою професійного становлення поліцейського.

Список використаних джерел

1. Барко В. В., Барко В. І., Остапович В. П. Професійна психологічна підготовка поліцейських Національної поліції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Випуск 2. Том 1. С. 176–181.
2. Пасько О. Система підготовки майбутніх працівників для Національної поліції. *Національний юридический журнал: теорія і практика*. 2016. № 5. С. 191–194.
3. Цільмак О. М. Формування психологічної компетентності у курсантів закладів вищої освіти МВС України. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : збірник наукових праць. Харків : ХНУВС, 2018. С. 124–127.
4. Сокурєнко В. В. Перспективні напрями оптимізації процесу відбору кандидатів на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що готують поліцейських. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : збірник наукових праць. Матеріали конференції (м. Харків, 24 травня 2018 р.). Харків : ХНУВС, 2018. С. 44–47.
5. Користін О. Є. Професійна освіта поліцейського: в якому напрямку рухатись? URL: <http://politrada.org/news/profes-yna-osv-ta-pol-tseyskogo-v-yakomu-napryamku-rukhatys/> (дата звернення: 06.08.2019).
6. Сокурєнко В. В. Реформа правоохоронної системи як уособлення практичної реалізації вектора безпеки Стратегії сталого розвитку «Україна — 2020». URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2016-5/doc/4/06.pdf> (дата звернення: 08.08.2019).
7. Топоркова І. В. Психологічна готовність поліцейських у роботі зі злочинцями. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : збірник наукових праць. Харків : ХНУВС, 2018. С. 120–123.

8. Про затвердження Положення про Національну поліцію. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. Ст. 2971.
9. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Наказ Міністерства внутрішніх справ від 06 лютого 2019 року № 88. *Офіційний вісник України*. 2019. № 30. Ст. 1080.
10. Цільмак О. М. Психологічна структура слідчої діяльності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2 (1). С. 330–337.
11. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2016 року № 50. *Офіційний вісник України*. 2016. № 22. Ст. 861.
12. Васильев В. Л. Юридическая психология. 6-е изд. Санкт-Петербург, 2009. 608 с.
13. Психологический словарь. Под ред. М. Г. Ярошевского. Москва, 1990. 494 с.
14. Євдокімова О. О. Специфіка формування психологічної стійкості у поліцейських у процесі професійної підготовки. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : збірник наукових праць. Харків : ХНУВС, 2018. С. 63–66.

References

1. Barko, V. V., Barko, V. I., Ostapovych, V. P. (2018). Profesiina psykhologichna pidhotovka politseiskykh Natsionalnoi politzii Ukrainy [Professional psychological training of police officers of the National Police of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Vypusk 2. Tom 1. S. 176–181 [in Ukrainian].
2. Pasko, O. (2016). Systema pidhotovky maibutnykh pratsivnykiv dlia Natsionalnoi politzii [The system of training future employees for the National Police]. *Natsionalnyi yurydycheskyi zhurnal: teoriya y praktyka*. № 5. S. 191–194 [in Ukrainian].
3. Tsilmak, O. M. (2018). Formuvannia psykhologichnoi kompetentnosti u kursantiv zakladiv vyshchoi osvity MVS Ukrainy [Formation of psychological competence in cadets of higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Pidhotovka politseiskykh v umovakh reformuvannia systemy MVS Ukrainy : zbirnyk naukovykh prats*. Kharkiv : KhNUVS. S. 124–127 [in Ukrainian].
4. Sokurenko, V. V. (2018). Perspektyvni napriamy optymizatsii protsesu vidboru kandydativ na navchannia do zakladiv vyshchoi osvity iz spetsyfichnymy umovamy navchannia, shcho hotuiut politseiskykh [Promising directions of optimization of the process of selection of candidates for training in higher education institutions with specific training conditions, which prepare police officers]. *Pidhotovka politseiskykh v umovakh reformuvannia systemy MVS Ukrainy : zbirnyk naukovykh prats*. Materialy konferentsii (m. Kharkiv, 24 travnia 2018 r.). Kharkiv : KhNUVS. S. 44–47 [in Ukrainian].
5. Korystin, O. Ye. Profesiina osvita politseiskoho: v yakomu napriamku rukhatys [Police Officer Vocational Training: Which Way to Go]? URL: <http://politrada.org/news/profes-yna-osv-ta-pol-tseyskogo-v-yakomu-napryamku-rukhatys/> (data zvernennia: 06.08.2019) [in Ukrainian].
6. Sokurenko, V. V. Reforma pravookhoronnoi systemy yak uosoblennia praktychnoi realizatsii vektora bezpeky Stratehii staloho rozvytku «Ukraina — 2020» [Law enforcement reform as an embodiment of the practical implementation of the security vector of the Ukraine 2020 Sustainable Development Strategy]. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/conf/2016-5/doc/4/06.pdf> (data zvernennia: 08.08.2019) [in Ukrainian].
7. Toporkova, I. V. (2018). Psykhologichna hotovnist politseiskykh u roboti zi zlochyntsiamy [Psychological readiness of police officers to deal with criminals]. *Pidhotovka politseiskykh v umovakh reformuvannia systemy MVS Ukrainy : zbirnyk naukovykh prats*. Kharkiv : KhNUVS. S. 120–123 [in Ukrainian].
8. Про затвердження Положення про Національну поліцію. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. *Офіційний вісник України*. 2015. № 89. Ст. 2971 [in Ukrainian].
9. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Наказ Міністерства внутрішніх справ від 06 лютого 2019 року № 88. *Офіційний вісник України*. 2019. № 30. Ст. 1080 [in Ukrainian].
10. Tsilmak, O. M. (2012). Psykhologichna struktura sledchoi diialnosti [Psychological structure of investigative activity]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 2 (1). S. 330–337 [in Ukrainian].
11. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2016 року № 50. *Офіційний вісник України*. 2016. № 22. Ст. 861 [in Ukrainian].
12. Vasilev, V. L. (2009). YUridicheskaya psihologiya [Legal psychology]. 6-е изд. Санкт-Петербург. 608 с. [in Russian].
13. Psihologicheskii slovar. Pod red. M. G. YArashevskogo. Moskva, 1990. 494 s. [in Russian].
14. Ievdokimova, O. O. (2018). Spetsyfika formuvannia psykhologichnoi stiikosti u politseiskykh u protsesi profesiinoy pidhotovky [The specificity of the formation of psychological stability in police officers in the process of professional training].

training]. Pidhotovka politseyskykh v umovakh reformuvannia systemy MVS Ukrainy : zbirnyk naukovykh prats. Kharkiv : KhNUVS. S. 63–66 [in Ukrainian].

Гурский Виктор Евгеньевич,
кандидат психологических наук
(Донецкий юридический институт МВД Украины, г. Мариуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0516-0332>

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ПОЛИЦЕЙСКИХ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ СО СПЕЦИФИЧЕСКИМИ УСЛОВИЯМИ ОБУЧЕНИЯ

Статья посвящена определению профессиональной психологической подготовки будущих полицейских в учреждениях высшего образования Украины со специфическими условиями обучения. Доказано, что важным направлением повышения эффективности функционирования правоохранительных органов является обеспечение профессиональной психологической подготовки полицейских к условиям профессиональной деятельности. Выяснено, что эффективный полицейский должен обладать не только специальными профессиональными знаниями и умениями, но и быть психологически готовым к действиям в особых и экстремальных условиях; коммуникации с различными категориями граждан; применению физической силы и спецсредств; быстрому реагированию на события в условиях дефицита времени; риску; влиянию многих стрессовых факторов.

Ключевые слова: профессиональная психологическая подготовка; профессионально-психологическая готовность; психологическая компетентность полицейского; обучение будущих полицейских.

Gursky Victor Evgenovych,
PhD in Psychology
(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Mariupol)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0516-0332>

PROFESSIONAL PSYCHOLOGICAL TRAINING OF THE FUTURE POLICE OFFICERS IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION WITH SPECIFIC CONDITIONS

The relevance of the topic of the study is due to the fact that in the conditions of exacerbation of the criminogenic situation in the state, issues of professional training of police officers in their official activities are of particular importance. The experience of advanced foreign countries shows that effective professional training of law enforcement agencies necessarily implies a psychological component. An effective police officer must possess not only specialized professional knowledge and skills, but also be psychologically prepared to act in special and extreme conditions, to communicate with various categories of citizens, to use physical force and special means, to respond quickly to events in conditions of time deficiency, risk, influence of many stressors. Therefore, an important direction of improving the efficiency of law enforcement agencies is to ensure the professional psychological training of police officers to the conditions of professional activity. Such training involves equipping the police with a system of psychological knowledge and skills necessary for successful service, the formation of a complex of professionally important individually-psychological qualities among police officers. The main normative legal acts governing the training of future police officers are the Laws of Ukraine «On National Police», «On Higher Education», Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the Regulation on National Police» of October 8, 2015 No. 877, Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine «On approval of the Regulation on the organization of official training of employees of the National Police of Ukraine» of January 26, 2016 No. 50, Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine «On approval of the Order of organization of the system of psychological support of police officers nickname of the National Police of Ukraine and cadets (trainees) of higher education institutions with specific training conditions for police training» of February 6, 2019 No. 88. All these documents contribute to solving the problems of professional psychological training of police officers.

Key words: professional psychological training; professional-psychological readiness; psychological competence of the police officer; training of future police officers.

Надійшла до редколегії 22.08.2019